

Kalervo Hovi 1942–2021

Yleisen historian emeritusprofessori Kalervo Hovi menehtyi pitkäaikaiseen sairauteen heinäkuussa Turussa. Hän oli syntynyt Oulussa vuonna 1942. Kalervo Hovi aloitti yleisen historian opinnot vuonna 1967 Turun yliopistossa, jossa hän väitteli vuonna 1975. Hän teki pitkän uran Turun yliopistossa, josta jäi eläkkeelle vuonna 2007. Ennen yleisen historian professuuriaan Turussa hän toimi joitakin vuosia historian apulaisprofessorina Oulun yliopistossa. Hän oli sekä Oulun että Helsingin yliopiston dosentti.

Kalervo Hovi oli vankkumaton ja syvälinen yleisen historian tutkija. Hän arvosti aidosti kansainvälisyyttä ja yleisen historian näkökulmia. Yleisen historian professorina hän edisti ja kannusti hyvin monipuoliseen historian tutkimukseen: hän tutki itse niin Ranskan, Puolan, Viron kuin monen muunkin maan historiaa. Hän korosti oppilailleen usein sitä, miten yleisen historian tutkija voi avata erilaisiin kansallisiin historiantulkintoihin tuoreita näkökulmia.

Kalervo Hovin ominta alaa oli kansainvälisten suhteiden historia. Hän väitteli Ranskan Itä-Euroopan liittopoliitikasta (*Cordon sanitaire or barrière de l'est? The Emergence of the New French Eastern European Alliance Policy 1917–1919*) vuonna 1975 ja julkaisi myöhemmin väitöskirjälleen jatko-osan *Alliance de revers: Stabilization of France's Alliance Policies in East Central Europe 1919–1921* (1984). Hän tutki samassa sotien välisen ajan kontekstissa Suomea kansainvälisen politiikan kentällä ja julkaisi muun muassa teoksen Suomesta Puolan ulkopoliitikassa sekä useita artikkeleja Suomen itsenäistymisestä ja eri maiden suhtautumisesta siihen. Kalervo oli kiinnostunut laajasti itäisen Euroopan historiasta ja julkaisi esimerkiksi Puolan historiasta kattavan suomenkielisen esityksen (1994). Myös Romanian historia oli pitkään hänen mielenkiinnon kohteenaan ja hän solmi yhteistyösuhteita paikallisten historioitsijoiden kanssa.

Kalervo Hoville Viro oli erityisen lähellä sydäntä, ja hän tutki paljon Viron historiaa. Hän muun muassa julkaisi edeltäjänsä Vilho Niitemaan vuonna 1959 ilmestyneestä *Baltian historiasta* uuden, täydennetyt laitoksen (1991). Viroon liittyi myös Kalervon viimeiseksi jäänyt monografia, *Viinasodasta kynttiläiltoihin: Tallinnan*

ravintolakulttuurin historia 1918–1940 (2002). Teos käännettiin myös viroksi, mikä oli hänelle suuri ilon aihe. Hän toi usein esille, miten innostunut oli uudenlaisen teeman ja tutkimusotteen valinnasta. Vankka kansainvälisten suhteiden historian ammattilainen paneutui nyt ravintoloiden, ruokalistojen ja iltaelämän historiaan, mikä merkitsi erilaisia lähteitä ja näkökulmia, vaikka aikakausi oli omista aiemmista tutkimuksista hyvin tuttu.

Kalervo Hovi kasvatti yliopistouransa aikana suuren joukon maistereita ja ohjasi kymmeniä lisensiaatintyön tekijöitä ja väitöstutkijoita. Kalervo oli opettajana salliva, avarakatseinen ja ennakkoluuloton. Hän kannusti oppilaitaan tutkimaan yleisen historian teemoja laaja-alaisesti. Hän ohjasi väitöskirjoja niin kansainvälisten suhteiden historiasta kuin lukuisista muista teemoista historiografian historiasta kylmän sodan muukalaispelkoihin, uuden ajan alun aatehistoriasta matkailun ja turismin historiaan. Kalervo uskoi oppilaisiinsa, rohkaisi heitä tarttumaan suuriin aiheisiin ja rakentamaan samalla omaa kansainvälistä yhteistyöverkostoaan. Hän näytti itse esimerkkiä osallistumalla aktiivisesti konferensseihin ja muuhun kansainväliseen toimintaan. Hän teki lukuisia arkisto- ja tutkimusmatkoja Pariisiin, Tallinnaan ja useisiin muihin eurooppalaisiin kaupunkeihin ja vietti vuoden vierailvana professorina Saksassa. Kalervo oli vieraiden kielten opiskelun suuri puolestapuhuja ja innosti oppilaitaan hyödyntämään karttunutta kielitaitoaan tutkimuksessa ja opettelemaan lisää.

Kalervo Hovi painotti oppilailleen teorioiden merkitystä aikana, jolloin suurin osa historioitsijoista pitäytyi vahvasti empiriassa ja perinteisissä historiantutkimuksen metodeissa. Kalervo oli itse erityisen vaikuttunut ranskalaisten Pierre Renouvinin ja Jean-Baptiste Durosellen kansainvälisten suhteiden teorioista, jotka laajensivat perinteistä diplomatian historiaa moninäkökulmaisemmaksi nostaen esiin moninaisia yhteiskunnallisia voimia ja yhteisöllisiä mentaliteetteja. Tällaista tutkimusotetta hän hyödynsi vahvasti omassa tutkimuksessaan ja opetti oppilailleen jo maisterivaiheessa.

Kalervo Hovilla oli useita yliopisto- ja tiedemaailman tehtäviä, jotka liittyivät niin historiantutkimuksen kuin -opetuksen edistämiseen. Esimerkiksi 1990-luvun

alussa toteutetussa laajassa Suomen humanistisen alan tutkintojärjestelmän arviointihankkeessa hän johti raportointia historian yliopistokoulutuksesta. Kalervo toimi yleisen historian laitoksen, sittemmin oppiaineen, pitkäaikaisena esimiehenä. Hän piti yllä tiivistä yhteisöä, joka kokoontui päivittäin kahvitauoilla, järjesti säännöllistä seminaaritoimintaa historioitsijoille ja suurelle yleisölle sekä tuotti suuren määrän historia-alan julkaisuja. Kalervo toimitti itsekin useita seminaarien pohjalta syntyneitä teoksia, esimerkiksi tuolloin päivänpolttavasta Zhirinovski-ilmiöstä (1994). Kalervo oli työyhteisössään huumorintajuinen, hyväntuulinen ja kohtelias. Hän kävi Jusleniassa usein lauantaisinkin ja jaksoi aina ilahtu-

neesti ja kannustavasti tervehtiä paikalla ahertaneita väitöskirjantekijöitä.

Tutkimus- ja opetustyöllään Kalervo Hovi vahvisti monipuolista Euroopan historian tuntemusta. Hän edisti historiantutkimuksen aitoa kansainvälisyyttä ja juurrutti oppilaisiinsa ja työyhteisöönsä laaja-alaista, syvällistä, teoreettisesti orientoitunutta tutkimusotetta.

Taina Syrjämaa ja Leila Koivunen

Kirjoittajat ovat yleisen historian professoreja Turun yliopistossa ja Kalervo Hovin oppilaita ja työtovereita.